

საქმე # 330210018002351676

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელით

საქმე №ას-896-2018

ას-896-2018 გ-----ი

8 ოქტომბერი, 2018 წელი,
ქ. თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ეკატერინე გასიტაშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მოსამართლეები: პაატა ქათამაძე,
ბესარიონ ალავეძე

საქმის განხილვის ფორმა _ ზეპირი განხილვის გარეშე

კერძო საჩივრის ავტორი – ვ----- გ-----ი (მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – ვ----- მ-----ი (მოპასუხე)

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 7 მაისის განჩინება

კერძო საჩივრის ავტორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების
გაუქმება და საქმის დაბრუნება სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა
განსახილველად

დავის საგანი – ზიანის ანაზღაურება

საკითხი, რომელზედაც მიღებულია განჩინება - კერძო საჩივრის უარყოფა

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ვ----- მ-----მა (შემდეგში: მოსარჩელე) 2016 წლის 6 ივლისს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ვ----- გ-----ის (შემდეგში: მოპასუხე, აპელანტი, კერძო საჩივრის ავტორი) წინააღმდეგ და, ზიანის ანაზღაურების სახით, მოპასუხისათვის 1794.1 ლარის დაკისრება მოითხოვა.
2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 13 მარტის გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისრა 1794.1 ლარის გადახდა.
3. აღნიშნულ გადაწყვეტილებაზე 2018 წლის 24 აპრილს მოპასუხემ სააპელაციო საჩივარი წარადგინა, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.
4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 7 მაისის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი დარჩა განუხილველი დაუშვებლობის გამო.
5. სააპელაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (შემდეგში – სსსკ) 365-ე მუხლით სააპელაციო საჩივარი ქონებრივ-სამართლებრივ დავაში დასაშვებია იმ შემთხვევაში, თუ დავის საგნის ღირებულება აღემატება 2 000 ლარს, ღირებულება განისაზღვრება იმის მიხედვით, თუ რა ზომით შეცვლაზე შეაქვს საჩივარი მხარეს და განმარტა, რომ აპელანტმა რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება გაასაჩივრა სრულად, 1794.1 ლარის გადახდის თაობაზე, რაც თავისთავად ნაკლებია ხსენებული ნორმით განსაზღვრული თანხის ოდენობაზე.
6. სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე, მოპასუხემ კერძო საჩივარი წარადგინა, მოითხოვა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და სააპელაციო საჩივრის განხილვა.
7. კერძო საჩივრის ავტორის განმარტებით, ის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილებას მთლიანად ასაჩივრებს, შესაბამისად, საჩივრის ღირებულება შეადგენს 1794.1 ლარს, ხოლო სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 2018 წლის 29 მარტამდე არსებული რედაქცია ითვალისწინებს საჩივრის განუხილველად დატოვებას იმ შემთხვევაში, თუ მისი ღირებულება 1 000 ლარზე ნაკლებია. ამასთან, კერძო საჩივრის ავტორის განმარტებით, მის მიერ საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილების სრულად გასაჩივრება ნიშნავდა, როგორც 1794.1 ლარის ნაწილში სააპელაციო საჩივრის წარდგენას, აგრეთვე, 224 ლარისა და 50 ლარის ნაწილშიც, შესაბამისად, დავის საგნის ღირებულება აღემატება 2 000 ლარსაც, რა შემთხვევაშიც, სააპელაციო სასამართლოს უნდა მოეთხოვა აპელანტისათვის დაეზუსტებინა დავის საგნის ღირებულება, რაც არ მომხდარა, რის გამოც სააპელაციო სასამართლოს

განჩინება უკანონოა.

8. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2018 წლის 3 აგვისტოს განჩინებით კერძო საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებაში.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლო კერძო საჩივრის საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული განჩინების იურიდიული დასაბუთების შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ კერძო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინება კი დარჩეს უცვლელად შემდეგ გარემოებათა გამო:

9. სსსკ-ის 420-ე მუხლის თანახმად, კერძო საჩივრის განხილვა ზემდგომ სასამართლოებში წარმოებს შესაბამისად ამ სასამართლოებისათვის გათვალისწინებული წესების დაცვით. ამავე კოდექსის 410-ე მუხლის თანახმად კი, საკასაციო სასამართლო არ დააკმაყოფილებს საკასაციო საჩივარს, თუ: ა) კანონის მითითებულ დარღვევას არა აქვს ადგილი; ბ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას საფუძვლად არ უდევს კანონის დარღვევა; გ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არსებითად სწორია, მიუხედავად იმისა, რომ გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილი არ შეიცავს შესაბამის დასაბუთებას.
10. მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო სასამართლოს შეფასების საგანს წარმოადგენს სააპელაციო სასამართლოს მიერ სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის შემოწმების კანონიერება.
11. წინამდებარე განჩინების მე-5 პუნქტში მოხმობილი სსსკ-ის 365-ე მუხლის შინაარსიდან

გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლოში ქონებრივ-სამართლებრივი ტიპის დავებზე შეტანილი სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობა ხასიათდება გარკვეული თავისებურებით, კერძოდ, სააპელაციო სასამართლო წარმოებაში მიიღებს და იმსჯელებს მხოლოდ ისეთ სააპელაციო საჩივრებზე, რომელთა ღირებულება 2000 ლარს აღემატება. 2000 ლარის ან მასზე ნაკლები ღირებულების მქონე სააპელაციო საჩივარი კი არ დაიშვება და დარჩება განუხილველად (შენიშვნა: საკანონმდებლო ცვლილება, რომლითაც სააპელაციო საჩივარზე დავის საგნის ღირებულება 1000 ლარიდან 2000 ლარამდე გაიზარდა ძალაშია საქართველოს 2018 წლის 7 მარტის კანონით №2035 - ვებგვერდი, 29.03.2018წ).

12. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლით გარანტირებული სასამართლო ხელმისაწვდომობა ადამიანის ერთ-ერთი ფუნდამენტური უფლებაა და მართლმსაჯულების განხორციელებაზე უარის თქმა ამ უფლებით დაცულ სფეროში ჩარევის თვალსაჩინო მაგალითია, თუმცა, იგი უფლებით დაცულ სფეროში ჩარევად ვერ იქნება

განხილული, რადგანაც მას გააჩნია საკანონმდებლო საფუძველი და გამართლებულია შედარებით ნაკლები ღირებულების მქონე დავის სწრაფად დამთავრებით (იხ. ასევე სსსკ-ის 2.2. მუხლი).

13. ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ შეიმუშავა განაცხადის დასაშვებობის ახალი კრიტერიუმი, რომელიც „მნიშვნელოვანი მატერიალური ზიანის“ სახით ჩამოყალიბდა ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის 35-ე მუხლის 3-3 (ბ) (დასაშვებობის კრიტერიუმი) დისპოზიციის (შენიშვნა: განცხადის დასაშვებობის შემოწმებას აღნიშნული კრიტერიუმი დაემატა მე-14 ოქმის ამოქმედებით 2010 წლის 01 ივნისიდან).
14. შესაბამისად, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო უარყოფს განცხადს „მცირე მნიშვნელობის“ (*“de minimis non curat praetor”*) საფუძველითაც.
15. აღსანიშნავია, რომ დარღვევის ხასიათისა და მატერიალური ზიანის ოდენობის შეფასება ყოველი კონკრეტული საქმის ინდივიდუალური გარემოებების საფუძველზე (მომჩივანის სპეციფიკური პირობები და ქვეყნის ან რეგიონის ეკონომიკური მდგომარეობა, რომელშიც მომჩივანი ცხოვრობს და სხვ.) ხდება და მხოლოდ აბსტარქტული, ტერმინოლოგიური გაგებით როდი შემოიფარგლება, თუმცა, ერთმნიშვნელოვანია, რომ სასამართლო აფასებს მატერიალური დანაკარგის ზეგავლენას მომჩივანზე (შდრ: *Practical guide of admissibility criteria, 2014, გვ: 88, 89, პპ: 405, 415, 416. www.echr.coe.int*) და თუკი მიიჩნევს, რომ დარღვევას პრინციპული მნიშვნელობა არ გააჩნია ანდა მომჩივანის პრეტენზია მცირე ღირებულების საქმიდან გამომდინარეობს, განაცხადს დაუშვებლად მიიჩნევს (შდრ: საქმე, რომელიც შეეხებოდა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის ჯარიმის სახით 50 ევროს დაკისრებას *Boelens and Others. v. Belgium* (dec.); საქმეში *Havelka v. the Czech Republic* (dec.)^{1,515} ევროს დაკისრება მომჩივანის თანამდებობის გათვალისწინებით მცირე ღირებულებად შეფასდა) - შეფასდა)(იხ.სუსგ საქმე №ას-978-2018; 2018 წლის 4 სექტემბრის განჩინება).
16. კერძო საჩივრის პრეტენზიის პასუხად **საკასაციო სასამართლო არაერთ განჩინებაში განმარტავს, რომ საპროცესო ნორმები, როგორც ფორმალურ წესთა ერთობლიობა, იმ სავალდებულო მოთხოვნებს ადგენს, რომელთა შეცვლა არც სასამართლოს და არც მხარეთა მიხედულებაზე არაა დამოკიდებული.** კერძო საჩივრის ავტორის პრეტენზია დაუსაბუთებელი და უსაფუძვლოა. სსსკ-ის მე-3 მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით მხარეები იწყებენ საქმის წარმოებას სასამართლოში, ამ კოდექსში ჩამოყალიბებული წესების შესაბამისად, სარჩელის ან განცხადების შეტანის გზით. ისინი განსაზღვრავენ დავის საგანს და თვითონვე იღებენ გადაწყვეტილებას სარჩელის შეტანის შესახებ. წინამდებარე შემთხვევაში დადგენილია, რომ აპელანტმა სააპელაციო საჩივარში დავის საგნის ღირებულებად მიუთითა სწორედ ის თანხა, რომელიც საქალაქო სასამართლომ მოსარჩელის სასარგებლოდ დააკისრა მოპასუხეს, კერძოდ,

1794.1 ლარი, შესაბამისად, აპელანტის მოთხოვნას, ქვემდგომი ინსტანციის გადაწყვეტილების სწორედ აღნიშნულ ნაწილში გაუქმება წარმოდგენდა, აქედან გამომდინარე, სასამართლო კერ იმსჯელებდა ისეთ მოთხოვნაზე, ან მოთხოვნის ისეთ ოდენობაზე, რომელიც მხარეს არ მოუთხოვია, რის გამოც გასაჩივრებული განჩინება დასაბუთებული და კანონიერია, ხოლო აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ კერძო საჩივრის ავტორს დასაბუთებულ პრეტენზიებზე არ მიუთითებია.

17. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების სამართლებრივი საფუძველი არ არსებობს, ხოლო წარმოდგენილ კერძო საჩივარს უარი უნდა ეთქვას დაკმაყოფილებაზე.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 284-ე, 285-ე, 419-ე, 420-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. კ----- გ-----ის კერძო საჩივარი, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 7 მაისის განჩინებაზე, არ დაკმაყოფილდეს;
2. უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 7 მაისის განჩინება;
3. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე:

ე. გასიტაშვილი

მოსამართლეები:

პ. ქათამაძე

ბ. ალავიძე